

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2021 | Week 32 - 33

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 15 augustus 2021

09.30 uur ds. P. Molenaar te Lunteren

15.00 uur ds. M. van Kooten

D.V. vrijdag 20 augustus 2021

14.00 uur ds. M. van Kooten (huwelijksbevestiging)

D.V. zondag 22 augustus 2021

09.30 uur ds. M. van Kooten

15.00 uur ds. M. van Kooten

Collecten

15 augustus

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Kerk (deurcollecte)

22 augustus

1. Diaconie

2. Kerk

3. Instandhouding predikantsplaats (deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Op D.V. 15 augustus is er weer kinderoppas. De leiding daarvan berust bij Erica Koetsier-Schuiteman, Tinke van de Top-van Renselaar en Joalien Kok.

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380
Bij de diensten

Mieneke

Op 20 augustus hoopt onze Mieneke uit Malawi voor een paar weken thuis te zijn in verband met het huwelijk van Arie. Vandaar hebben we het plan om op zaterdag 21 augustus open dag te hebben in de pastorietuin. Er zal een verkoping zijn van prullaria maar ook van waardevolle wijnvaten die iemand ons ter beschikking stelde voor het wees- en ziekenhuis van de stichting Kondanani waarvoor Mieneke werkzaam is. Tevens is het koepeltje open alwaar tweede hands boeken te koop worden aangeboden. Er zullen ook enkele zangmomenten zijn waarbij Lisette Baars dwarsfluit zal spelen. Tevens is er gelegenheid Mieneke te ontmoeten en informatie te bekomen over haar werk. Hartelijk welkom.

Berichten van Oranjehof

Weeksluiting

Zaterdag 14 augustus is de weeksluiting. Deze bijeenkomst begint om 18.30 uur. U bent daar van harte welkom. Er wordt een meditatie gehouden, Henri Frens speelt op het orgel. En we mogen ook weer zingen. De avond wordt rond 20.00 uur afgerond. Vrijwilligers zorgen voor koffie en thee. We zien uit naar de ontmoeting met u en jou.

Broodmaaltijd

U wordt weer hartelijk uitgenodigd voor de broodmaaltijd op vrijdag 27 augustus. Deze maaltijd begint om 17.30 uur, inloop vanaf 17.00 uur. Kosten bedragen 5 euro p.p. Opgave uiterlijk donderdagmorgen 26 augustus. Wanneer u vervoer nodig heeft, belt u ons dan een dag vantevoren.

Heeft u vragen? Bel of mail dan naar Oranjehof tel 0577-492278 / info@oranjehof.org.

Dithmar en Bernardus Martinius (V)

Sinds 1782 was Harderwijk een boekdrukker rijker in de persoon van de uit Utrecht afkomstige Evert Thijhoff (1751-1822). Mij is niet bekend dat hij theologische werken drukte, nog minder dat hij deze uitgaf. Bekend werd hij door het drukken van de Nederlandse vertaling van het beroemde boek van Johan Wolfgang von Goethe 'Die Leiden des jungen Werthers'. Goethe was bepaald niet iemand die zich bezig hield met het hiernamaals, en al helemaal niet met de mogelijkheid van een eeuwigdurende straf. Laat nu Thijhoff in dat zelfde jaar een boekje van de pers rollen met als titel: 'De leer van de eeuwigheid der helsche straffen, niet strijdig tegen de rede of Waarschouwing aan zulke Filosoophen welke de eeuwigheid der helsche straffen ontkennen'. Het is een geschrift van de hand van de Elspeetse ds. Bernardus Martinius die inmiddels naar het Russische Archalansk was vertrokken maar ook familiebanden in Harderwijk had.

In het voorwoord geeft Martinius aan we ten diepste aan het Woord van God genoeg hebben dat ons allerduidelijkst leert dat er een eeuwige straf is. Echter omdat men naar zijn zeggen voortdurend schreeuwt: 'Rede! Rede!' en men vanuit de geleerde wereld beweert dat deze straf met de gezonde rede strijdt komt hij tot dit werkje dat in totaal 128 bladzijden beslaat. Hij schrijft in het voorwoord dat hij hoopt dat zij die de eeuwige straf ontkennen niet langer 'roekeloos deze leer met stijve kaaken teegen spreken en dan nog losser en vrijer daarop God beleedigen'.

Martinius wijst er op dat de eeuwige straf niet een dreiging is maar ook metterdaad zal verwerkelijk

worden aan de verstokte zondaren en ongelovigen. Ook verwerpt hij de gedachte dat de straf niet eeuwig zal zijn maar op den duur de straflijdende vernietigd zal worden zodat leven en lijden definitief voorbij is (zoiets als we ook bij de Jehova's getuigen tegenkomen). Ook vermeende bijbelse argumenten als: 'God zal niet vergeten genadig te zijn; Hij kent onze broosheid, Hij weet wat maakzel wij zijn; eindelijk zal de toorn wel eens ophouden, Hij plaagt des menschen kinderen niet van harte; eenmaal zal Hij op de verdoemden Zijn betrekking als Vader weer aannemen' weerlegt hij. Ook de argumenten waarbij eeuwig in de Bijbel een heel lange tijd maar ook eindig is zoals de eeuwige inzet van de offeranden in het Oude Testament spreekt hij op Bijbelse gronden tegen.

Hij eindigt met een ernstige vermaning aan de filosofen die de werkelijkheid en de ontzetting van de eeuwige straf ontkennen: 'Wat zegt gij nu, gewaande filosoof, die met de eeuwigheid der helse straffen in uw vuist licht en spot? (...) Gij stelt de arme, verdoemde, zondige en God en zichzelf hatende, wellustige zondaar met een laffe ongegronde hoop op een mogelijke ontkoming aan de hel gerust. Ja wat meer is, gij wiegt hem in een dodelijke slaap en maakt hem gelijk zoals iemand die ondanks de woedende zee in het opperste van de mast slaapt (Spreuken 23:34). Ik daarentegen, wetende de schrik des Heeren tracht hen nog te bewegen tot het geloof (2 Kor.5:11). Gij sterkt hem stiltes in zijn weerspanning tegen de hoge God door hem iets te laten zien van uw zeer flauwe hoop dat God hem zo streng niet zal behandelen als Hij wel dreigt maar na langdurige, allerzwaarste pijnen nog wel eens weer genadig zal zijn en van een hellewicht in een hemelling hervormen zal. Ik tracht hem een allerzekerst middel aan de hand te geven, om aanstonds met zijn Rechter volkomen verzoend, van alle mogelijke kwaad voor eeuwig en altoos bevrijd, ja om een gunsteling, een kind Gods, een schepsel aan Christus gelijkvormig te worden. Gij steekt de draak met de dreigtaal van de gezanten van het hemelhof, met de ambassadeurs van Christus en hitst uw 'afhangelingen' maar op, om alle heil- en troostrijke aanbiedingen van Christus aan hen gedaan roekeloos te versmaden en laat hun toe zich maar te houden aan ontucht, dronkenschap en allerlei dergelijke snode euveldaden, die beide, ziel en lichaam verwoesten. Ik eerbiedig met diepste ontzag die dreigtaal en raad de mensen aan, dat zij toch en aangeboden pardon gretig en zonder het allerminste uitstel te omhelzen, dat zij Christus' sterkte door het geloof zouden aangrijpen, dat ze zichzelf redden mogen als een vogel uit de strik, ja als een vuurbrand uit de hel: dat zij toch, hoe eerder hoe

liever matige rechtvaardige, deugdzame, godvruchtige leden van Christus' verborgen lichaam, en tevens van de maatschappij der braven hier beneden en hier boven mogen worden, om tenslotte eens door Jezus een zaligheid te beerven die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft, ja nooit in het hart van de mens is opgekomen die God bereid heeft voor die Hem liefhebben.

Gij dan ook, o filosoof, houd het mij ten beste, dat ik u nog ditmaal op z'n ernstigst waarschuw, ja om uw eigen behoudenis wil, hier en hiernamaals, u bid en smeek: Breek uw zonden af door gerechtigheid, houd op met uw spotten, opdat uw banden niet vaster, opdat uw Tophet niet heter gestookt worde! Bekeer u en geloof het Evangelie!

Of is het in uw ogen een onbetekenende zaak, dat gij u, door aantasting van het gezag van de God van hemel en aarde, zo allerstrafbaarst vergrijpt aan de hoogheid der allerhoogste Majesteit? Zal de Allerhoogste Zelf Zich door een onbegrijpelijke nederbuiing als 't ware vernederen, de rebellerende zondaars te laten bidden om Christus wille, alsof God Zelf door Zijn gezanten bade, 'zij mochten zich tot met God laten verzoenen', maar hun daarbij ook laat dreigen, zo zij achterblijven, 'een eeuwig wee, een rampzaligheid zonder einde'. Zult gij niet alleen zelf terugblijven, maar ook (wie weet hoe vele) duizenden andere rebellen tegen God opstoken, door deze uw sofistieren en ijdele uitvluchten? Durft gij hen zeggen dat God de Waarachtige Heilige het zo erg niet meent als Hij dreigt! Dat de taal van Zijn gezanten slechts sprookjes zijn, om kinderen bang te maken! Dat Hij veel te goed is, dan dat Hij zondaars die het bloed van het Nieuwe Testament en de Geest der genade smaadheid aandoen, eeuwig zou straffen! O, wee u! Er zal geen slachtoffer meer zijn voor uw zonden, zo gij u niet bekeert. (...) Bekeer u en geloof het evangelie!

Het is bijna twee en een halve eeuw geleden dat Bernardus Martinius deze dingen aan het papier toevertrouwde en ongetwijfeld ook vanaf onze kansel de gemeente voorhield. De leer van de eeuwige verdoemenis waarover Martinius schreef is steeds meer betwijfeld en ontkend gaan worden. Niet alleen onder de filosofen maar niet minder onder de theologen. Inderdaad is er geen verdoemenis. Maar wel goed opletten: Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest (Rom.8:1).

Bij de diensten

Zondagmorgen aanstaande hoop ik in Nieuwer ter Aa voor te gaan. Ds.P.Molenaar uit Lunteren is dan

uitgenodigd in uw midden het woord te bedienen. 's Middags en de week daarop hoop ik zelf de diensten te leiden. In de morgendienst van 22 augustus hopen we Zacharia 2 te lezen. In de middagdiensten willen we de prediking van de Heidelberger Catechismus vervolgen. Op 15 augustus is vraag en antwoord 94 en 95 aan de orde. Op de wijs van Psalm 113 dichtte Hazeu het volgende:

Maar wat gebiedt het eerst gebod
Hetwelk gegeven is van God?
Dat ik, zo lief als mij kan wezen
Voor mijne ziel de zaligheid,
Zo de afgodsdienst, die ons verleidt
En toverij moet hatend vrezen.

Dat ik ook alle waarzegkracht
En al het bijgeloof en macht
Of aanroeping der heil'ge zielen
En creaturen, moet ontvlien;
Opdat ik God alleenlijk dien
Met voor Zijn aangezicht te knielen.

Dat ik op Hem, de ware God
Vertrouw, als op mijn heiligenot
Met ootmoed en met lijdzaamheden
Van Hem verwachten al het goed
En met een liefderijk gemoed
Hem vreez' en ere door gebeden.

Zodat ik in deez' enge kring
Veel liever ieder sterveling
Wil afslaan, zelfs het liefste haten
Dan dat ik tot het minste toe
Iets tegen Zijne wille doe
Of Zijn geboden laten varen.

'd Afgoden telt men in 't gemeen
In plaats van God, Die Zich alleen
In 't Woord geliefde 't openbaren
Of iets versieren nevens God
Waarvan de mens zijn heil, zijn lot
Verwacht, en dus daarop blijft staren.

Op 22 augustus hopen we zondag 35 te behandelen die Hazeu op de melodie van Psalm 110 als volgt verwoordde:

Wat wil de wet ten tweede aan ons leren?
Dat wij God nooit, in generleien aard
Afbeelden noch op and're wijs vereren
Dan Hij ons in Zijn Woord Zelf openbaart.

Mag men dan nooit of nimmer beelden maken?
God kan noch mag niet worden afgebeeld
Schoon ons vernuft er immer naar mocht haken
Want Zijn gedaant' is ons nooit meegedeeld.

Al kunnen wij de schepselen afmalen
Zo wordt nochtans van God hun beeltenis
Verboden om als goden mee te pralen
Wijl men God niet daardoor ten dienste is.

Maar kunnen dan de beelden in de kerken
Als boeken voor de leken niet bestaan?
Neen, want men moet noch kan niet wijzer werken
Dan God Die ons zo niet is voorgegaan.

Hij wil niet dat Zijn christenen door beelden
Die spraakloos zijn genieten 't onderwijs
Maar wel door 't woord dat Hij hen mededeelde
En levend is, Zijn grote naam ten prijs.

Ter overdenking

We zien dat de Heere trouw Zijn kerk bewaard. Hoe komt het dat de Kerk in de wereld blijft bestaan? Ja, dat hij zich uitbreidt? Alleen omdat de Heere naar Zijn oneindige goedheid geduld met ons heeft. Want wij houden niet op om Hem dagelijks te tarten en zijn het waard dat Hij ons geheel uit de wereld verwijderdt. Er zou ook geen Kerk bestaan als God haar niet bewaarde en oprichtte wanneer zij scheen ingestort (Johannes Calvijn 1509-1564).

de redactie